

Λατρεία «εν πνεύματι και αληθεία» (Κυριακή της

Ο

Χριστός θα βοηθήσει τη Σαμαρείτιδα να υπερβεί τον τύπο και να δεχθεί την ουσία, την «δωρεάν του Θεού». Να αφήσει την προσκόλληση στα επίγεια, που μοιάζουν με το νερό του πηγαδιού, που το πίνει και πάλι διψά και να δεχθεί τα ουράνια, τη Χάρη του Αγίου Πνεύματος, που είναι «ύδωρ ζωής», πληρότητα ζωής, ύδωρ αφθαρσίας και αθανασίας. Με την αναφορά του αυτή ο Κύριος θα την οδηγήσει σε Μετάνοια και θα την προσανατολίσει στον Θεό και το θέλημά Του.

Αφήνει λοιπόν τον τόπο, που ζητά η Σαμαρείτιδα, τόσο το όρος Γαριζείν όσο και τον Ναό του Σολομώντος και για να την κάνει να δώσει ιδιαίτερη προσοχή σ' αυτά που θα της αναφέρει, που είναι η ουσία της σωτηρίας, της λέγει: «Γύναι, πίστευσόν μοι...». Με αυτές τις λέξεις «καταρτίζει την πίστιν της γυναικός και την οδηγεί επί την πνευματικωτέραν λατρείαν», σχολιάζει ο ιερός Χρυσόστομος. Και συνεχίζει: «Προσέξετε, πως λίγο-λίγο ανεβάζει ανάλαφρα τη ψυχή της στον ουρανό. Χωρίς να λογαριάζει την ιδιότητα της πόρνης, γίνεται διάκονος της σωτηρίας της ψυχής της». Και συνεχίζει ο Κύριος: «Έρχεται ώρα ότε, ούτε εν τω όρει τούτῳ, ούτε εν Ιεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ πατρί... έρχεται ώρα και νυν έστι, ότε οι αληθινοί προσκυνηταί προσκυνήσουσι τῷ πατρί εν πνεύματι και αληθεία· και γαρ ο πατήρ τοιούτους ζητεί τους προσκυνούντας αυτόν. Πνεύμα ο

Θεός, και τους προσκυνούντας αυτόν εν πνεύματι και αληθεία δει προσκυνείν». Δεν περιορίζεται δηλαδή σε λόγια και σε τόπους και νομικές διατάξεις η αληθινή λατρεία του Θεού.

Ο Χριστός με τη θυσία Του ξεπέρασε τη λατρεία του Νόμου. Η «ώρα» για την οποία μίλα ο Χριστός, ότι ήλθε, είναι ο καιρός της ενανθρωπήσεως, της θυσίας Του και της Αναστάσεώς Του. Ο νέος Ναός, στον οποίο λατρεύεται ο Θεός, είναι το «σταυρωθέν και ταφέν και αναστάν» Σώμα Του. Το εξηγεί ο Ευαγγελιστής Ιωάννης: «Ο Ιησούς έλεγε περί του ναού του σώματος αυτού», όταν είπε: «λύσατε τον ναόν τούτον και εν τρισίν ημέραις εγερώ αυτόν».

Τώρα λοιπόν, τόσο το Γαριζείν όσο και ο Ιουδαϊκός Ναός των Ιεροσολύμων, καταργούνται ως τόποι λατρείας και μαζί τους οι νομικές διατάξεις για Σάββατα, για θυσίες, για μόσχους και αμνούς και περιτομή. «Τα αρχαία παρήλθεν, ιδού γέγονε καινά πάντα». Η «σκιά του Νόμου» μεταποιείται τώρα σε λατρεία πνευ-ματική, «εν πνεύματι και αληθεία». Η πνευματική λατρεία είναι θεοπρεπής. Ο πνευματικός άνθρωπος λατρεύει τον Θεό και αποβλέπει στην «οικειότητα Θεού», στη σχέση και κοινωνία μαζί Του και διαλάμπει πνευματικά με τα έργα της αρετής του.

Ο Χριστός λοιπόν με «σοφίαν άρίστην» (Χρυσ.) εισάγει τη Σαμαρείτιδα στον νέο τρόπο λατρείας, που ταυτίζεται με τον πνευματικό τρόπο ζωής. Η Σαμαρείτιδα τώρα καλείται σε αλλαγή, σε Μετάνοια, σε εγκατάλειψη του παλιού τρόπου ζωής, στη νέκρωση των παθών, του σαρκικού φρονήματος, που είναι η περιτομή της καρδιάς, στην υπέρβαση των γήινων απολαύσεων. Όλα αυτά μοιάζουν με το νερό του πηγαδιού, που σταματά την αισθητή δίψα προσωρινά. Τώρα χρειάζεται η καθαρότητα του νου, της ψυχής ολόκληρης για να δεχθεί το ανώτερο νερό, το «ύδωρ το ζων», μια άλλη απόλαυση διαρκείας, αθανάτου ζωής, που είναι η Χάρις του Αγίου Πνεύματος.

Ο πνευματικός άνθρωπος, που παλαίει να νεκρωθεί από τα πά-θη του, συμμετέχει στα πάθη και τον Σταυρό του Κυρίου και ανίσταται και ζωοποιείται με τη συμμετοχή στο Σώμα και το Αίμα του Κυρίου. Γίνεται «εκ νεκρών ζων», γιατί η Ανάσταση πάντοτε ανατέλλει «εκ του τάφου». Αυτή πλέον είναι εισαγωγή σε ένα άλλο τρόπο ζωής, που υπερβαίνει τη φυσική ζωή, τα αισθητά πράγματα και προχωρεί από την προσωρινότητα στην αιωνιότητα. Γι' αυτό και η Εκκλησία από την ίδρυσή της, στα κοινά δείπνα που οργάνωνε για τους πιστούς, δεν αρκείτο μόνο στην τροφή που προσφερόταν και έδινε πρόσκαιρη ζωή, αλλά επεσφράγιζε τις «αγάπες» (=τα κοινά δείπνα) με την «Κλάσιν του Άρτου», δηλαδή με τη θεία Ευχαριστία, που δίνει «ζωήν αιώνιον».

Με άλλα λόγια, το εν «πνεύματι και αληθεία» είναι η αρχή, αλλά και ο τελικός σκοπός της Λατρείας του «καινού αιώνος», που αρχίζει με τον Χριστό. Το «πνεύματι» αναφέρεται στο Άγιο Πνεύ-μα και το «αληθεία» στον Χριστό.

Επομένως για να λατρεύσει η Σαμαρείτιδα τον Θεό, αλλά και ο κάθε άνθρωπος, προϋποθέτει ζωήν «εν Χριστώ και Αγίω Πνεύματι». Αυτό όμως αποτελεί και το σκοπό, στον οποίο αποβλέπει η λατρεία.

(Παύλου Μουκταρούδη, Διήρητο διά των σπορίμων, τ. Α΄, εκδ. Ι. Μ. Λεμεσού, σ. 85-87)